

fokkerij

Deze ruischappen verliezen de vacht vanzelf. Scheren hoeft dus niet.

Ruischaap in opmars

Ruiende schapen kwamen zo'n vijf jaar geleden opzetten, toen de wolprijs laag lag en veel schapenhouders kampten met myiasis. Hoe staat het er nu mee? Wat heeft het fokken opgeleverd? Zijn deze schapen nog steeds economisch interessant nu de wolprijs aantrekt?

In Duitsland is er het Nolana-ras, het Easy Care-schaap komt uit Engeland en Nederland heeft het Ruischaap. "We hebben een op zichzelf staand ras weten te fokken", zegt Albert van der Ploeg, voorzitter van Fokkersvereniging voor het Ruischaap. "Gebruikten we voorheen rassen van buiten, zoals de Wiltshire Horn of de Barbados Blackbelly, tegenwoordig kunnen we met eigen materiaal onze moederdieren fokken." Uniform is het ras nog niet. De dieren hebben verschillende kleurslagen en va-

riëren in type en grootte. "Ons hoofddoel is ruiend. Daarom hebben we ook geen stamboek. We willen dat fokkers hun individuele doelen nastreven", vertelt Van der Ploeg.

ZELFREDZAAM

"Door een stamboek zet je de fokkerij op slot", valt Frank Glorie hem bij. Ook hij is lid van de fokkersvereniging. "Nu kunnen fokkers nog eens fokmateriaal van buiten halen. Met een stamboek wordt dat lastiger. Daarnaast zijn de dieren nog

niet uniform genoeg om in een stamboek te bundelen."

Uniformiteit erin fokken kost generaties. Glorie: "Alle rassen kunnen ruiend worden. Afhankelijk van het uitgangsmateriaal kan dat binnen drie generaties, maar dat betekent nog geen uniformiteit." Zelf heeft hij gekozen voor de Engelse Easy Care, waarvan de basis Wiltshire Horn en Welsh Mountain Sheep is. "Het heeft veertig jaar geduurd om dit ras in elkaar te zetten, laat staan als je zelf een ras wilt ontwikkelen. Daarom heb ik

'Ik kan terugvallen op mijn eigen fokmateriaal'

Sinds een jaar of tien bestaat de biologische schapenhouderij van Herman Reuvekamp uit Ruischappen. "Daarvoor had ik Zwartblessen. De wol was weinig waard en ik had veel last van maden in de staarten. Ik dacht: dat kan slimmer; dus ben ik gaan kijken naar een ras zonder wol."

Hij kocht kruisingen van Wiltshire Horn, Barbados Blackbelly, Fries Melkschaap en Texelaar. Deze kruiste hij met een Wiltshire Horn x Kameroenram. Een jaar later fokte hij de Texelaar erbij in. Later gebruikte hij een Wiltshire-ram om meer karkas en formaat in zijn koppel te krijgen. Nu heeft hij 187 ooien, met gemiddeld 1,8 lam per ooi. Sinds vier jaar kan hij terugvallen op zijn eigen fokmateriaal. "Mijn koppel is nu stabiel en wordt steeds uniformer."

Een ruiend moederdierras is voor hem het uitgangspunt. "Elk dier dat ik moet scheren, verkoop ik. Daarnaast let ik op moedereigenschappen, resistentie tegen wormen en bespierung. Wat dat laatste betreft, komen mijn schapen aardig in de buurt van de Texelaar. Ze zijn natuurlijk wel gerekter en hebben meer ruimte, maar door het moederdier te kruisen met een Texelaar, krijg ik het perfecte slachtlam." Jaarlijks levert hij zo'n 250 lammeren af. Doordat hij biologisch werkt, kan Reuvekamp een meerprijs vragen. Van zijn schapenhouderij kan hij goed bestaan.

Raszuiver en een stamboek hoeven voor hem niet. "Elke schapenhouder van Ruischappen heeft zijn eigen doelstellingen. De manier waarop ik fok, past in mijn systeem. Een ander zal weer een ander systeem hebben. Paperassen daaraan vastknopen vind ik niet nodig. We hebben een kleine groep fokkers. We zien aan het schaap zelf al hoe het presteert, daarvoor hebben we geen papieren nodig."

HERMAN REUVEKAMP

PLAATS: WIJTHMEN (OV.)

SCHAPEN: 187ZELFRUIENDE OOIEN

Easy Care gekocht en geen Ruischaap. Daarnaast gaat het bij dit ras niet alleen om de rui, maar ook om het makkelijk aflammeren, klauwgezondheid, noem maar op. Zo min mogelijk arbeid is het uitgangspunt. Daardoor kan ik dit ras goed combineren met mijn werk." De fokkersvereniging richt zich ook niet alleen meer op ruiende schapen. De easy care-doelstellingen komen meer in beeld. Behalve het niet te hoeven scheren, worden eigenschappen als vruchtbaarheid, goede moeders, geen aflamproblemen en niet verwentelen steeds belangrijker. "Het draait om zelfredzaamheid", stelt Van der Ploeg. "Onze schapen moeten zo ongestoord mogelijk kunnen leven en zo dicht mogelijk bij de natuur produceren."

BEVLEESD

Om toch sturing aan de fokkerij te geven houdt de vereniging rammenkeuringen. "De opbrengst van de lammeren is voor de meeste leden het hoofdkomen", aldus Van der Ploeg. "Daarom wordt als slachtlamvaderdier vaak een Texelaar, Suffolk of Charollais gebruikt." De slachtlammeren doen niet veel onder voor Texelaarlammeren, meent hij. "Ze

zijn iets minder vlezig dan de Texelaar, maar ik krijg toch nog zo'n honderd euro per slachtlam. Daarnaast moet je niet vergeten dat we veel minder problemen hebben en dus lagere kosten." Overstappen op een ander ras omdat de wolprijs toeneemt, ziet hij niet gebeuren onder zijn leden. "We zijn rasvast en achter dit ras zit een gedachtegang die de fokkers aanspreekt." De animo voor Rui-

schapen is stabiel. De vereniging heeft met tien trouwe leden in totaal 600 tot 700 ooien per jaar die aflammeren. Glorie ziet een toenemende vraag. "Ik heb een wachtlijst voor de verkoop van drachtige ooien. Easy Care wordt de laatste jaren ook meer ingekruist met het Ruischaap. Daarbij neemt voor mij de export naar landen als België en Duitsland toe. Er is een groei aan het ontstaan." <<

Wol is erfelijk gebrek

Oorspronkelijk hadden schapen helemaal geen wol en waren ze zelfruiend. "Dat wol bij schapen hoort, is bij mensen tussen de oren gaan zitten", meent Albert van der Ploeg. Toen de primitieve landbouw ontstond, zijn mensen schapen gaan selecteren op wol, omdat dat een zeer bruikbaar product was. Daardoor werd het voor een schaap geen noodzaak meer om zijn wol te verliezen en verdween deze eigenschap. Nu wol geen noodzakelijk product meer is, proberen fokkers de zelfruiende eigenschap weer terug te fokken. "Wol zien wij juist als een erfelijk gebrek" zegt Van der Ploeg.

